

2024-01-18

Konsolidering, hantering och beräkning – vägledning för livförsäkringsföretag och tjänstepensionsföretag

Inledning

Finansinspektionen (FI) vill med denna vägledning verka för att ömsesidigt bedrivna livförsäkrings- och tjänstepensionsföretag (företagen) beräknar och publicerar uppgifter om konsolidering för sina traditionella livförsäkringar på ett likartat sätt.

Regler kring konsolidering finns i följande föreskrifter

- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om information som gäller försäkring och tjänstepension, FFFS 2011:39,
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om försäkringsrörelse, FFFS 2015:8 och
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om tjänstepensionsföretag, FFFS 2019:21

Livförsäkrings- och tjänstepensionsföretag ska dels informera sina kunder om den kollektiva konsolideringen, dels, i företagets försäkringstekniska riktlinjer, beskriva hur företaget styr konsolideringsnivån.

Hantering av uppgifter om konsolidering

Begrepp och tillämpningsområde

Begreppet konsolidering berör enbart ömsesidigt verkande livförsäkrings- och tjänstepensionsföretag, samt de specifika verksamheter som tillämpar begreppet ”kollektivt villkorad återbäring”. Det gäller bara för försäkringar med rätt till andel i ett eventuellt överskott.

Begreppet gäller inte ren riskförsäkring (såsom olycksfallsförsäkring, sjukförsäkring, grupplivförsäkring eller avgångsbidragsförsäkring), depåförsäkring eller fondförsäkring.

Till företagets åtaganden hör först och främst de garanterade utfästelserna till försäkringstagarna. Därutöver finns så kallad allokerad återbäring, som är preliminärt fördelad återbäring som inte är garanterad. Allokerad återbäring är en del av företagets riskkapital, vilket kan tas i anspråk för att täcka förluster.

Principen för att fördela allokerad återbäring ska finnas preciserad i företagets försäkringstekniska riktlinjer, i enlighet med FI:s föreskrifter FFFS 2015:8. 9 kap. och FFFS 2019:21, 8 kap. För denna fördelning finns principiellt två olika metoder, retrospektivreservmetoden och pensionstilläggsmetoden.

Dessutom gäller informationskrav om kollektiv konsolidering i enlighet med FI:s föreskrifter FFFS 2011:39, för försäkringsföretag, respektive FFFS 2019:21, 3 kap, för tjänstepensionsföretag.

Målnivå för konsolideringen

Företaget bör bestämma en målnivå för sin konsolidering för verksamheter, där utjämning i tiden av allokerad återbäring tillämpas.

Löpande uppföljning

Företaget bör löpande följa utvecklingen av konsolideringsnivån och vidta de åtgärder som rimligen kan krävas för att företagets mål för konsolideringen ska uppfyllas.

Företaget bör i sina försäkringstekniska riktlinjer klargöra beslutsgången i fråga om beslut om och styrning av allokerad återbäring, speciellt i de fall där konsolideringsnivåns aktuella läge spelar en viktig roll i dessa beslut.

Publicering

Företaget bör publicera uppgifter om sin konsolidering och därvid sammanhängande uppgifter på lämpligt sätt.

Anvisning för att beräkna konsolideringsnivå

Denna anvisning avser instruktionen för hur täljare och nämnare bör beräknas enligt definition av konsolideringsnivån (se föreskrifter FFFS 2015:8, 9 kap 18 § sista stycket respektive FFFS 2019:21, 8 kap 30 § sista stycket). För de använda begrepp som inte definieras här, hänvisar vi till ovan nämnda föreskrifter.

Beräkning av tillgångarnas marknadsvärden

Företagets samtliga tillgångar tas upp till angivet värde enligt den finansiella redovisningen under förutsättning att de är hänförliga till livförsäkringar för vilka retrospektivreserv- respektive pensionstilläggsmetoden tillämpas.

Metoder för allokering av ej garanterade förmånsvärden

Fördelning av allokerade, ej garanterade förmånsvärden på försäkringar görs lämpligen enligt någon av följande metoder.

Retrospektivreservmetod

Beteckningar och avgränsningar

Retrospektivreserven (V') beräknas inklusive premieöverföring (ej intjänad premie). Vid denna beräkning bör företaget inte beakta eventuella reduktioner på grund av annullations-, flytt- eller återköpsavgifter som kan komma att tillämpas i sådana ärenden. Företaget bör inte heller beakta särskild reduktionsfaktor som tillämpas t.ex. för flytt om konsolideringsnivån understiger 100 procent.

Aktuellt värde på utbetalningsreserv (UR) för försäkring under utbetalning beräknas för såväl garanterat försäkringsbelopp som aktuellt tilläggsbelopp.

Tekniskt återköpsvärde (Å) inklusive premieöverföring (ej intjänad premie) bör ligga till grund för beräkningen av aktuellt värde för garanterade utfästelser för alla berörda försäkringar.

Beräkning

Fördelade förmånsvärden för ett enskilt försäkringsavtal bör definieras som det största av V' , \ddot{A} , UR och 0 . Till värdet bör adderas fastställda men ännu inte utbetalda försäkringsersättningar inklusive återbäring, såväl garanterad som inte garanterad samt värdet på aktuella premiefrielseskador. Om det är praktiskt kan dessa sistnämnda värdetillägg ske på aggregerad nivå.

Fördelade förmånsvärden för ett försäkringsbestånd definieras som summan av de fördelade förmånsvärdena för försäkringarna i beståndet.

Pensionstilläggsmetod

Vid tillämpning av denna metod bör följande poster ingå:

1. tekniskt återköpsvärde eller motsvarande kapitalvärde för intjänade förmåner.
2. kapitalvärde av beslutade pensionstillägg
3. kapitalvärde av beslutade fribrevshöjningar
4. kapitalvärde av framtida premiereduktion

Med kapitalvärde avses nuvärde av framtida förmåner, såväl garanterade som inte garanterade.